

Fellesrådets økonomi 2024

Investeringsregnskap

(tall i parentes gjelder tilsvarende tall for 2023)

(millioner kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regnskap 2023
Investeringer i anleggsmidler	206,2	210,1	152,3	159,5
Utlån, kjøp av aksjer, andeler o.l.	1,5	-	-	0,0
Avsetninger	-	-	12,2	1,0
Årets finansieringsbehov	207,7	210,1	164,4	160,5
Finansiert slik:				
Inntekter fra salg av driftsmidler/fast eiend.	-0,3	-0,3	-	-0,6
Refusjoner	-40,2	-37,0	-	-31,8
Tilskudd til investeringer	-144,6	-142,6	-123,7	-92,0
Mottatte avdrag på utlån, aksjesalg, andeler mv	-	-	-0,5	-0,5
Sum ekstern finansiering	-185,0	-179,8	-124,2	-124,9
Overført fra driftsregnskapet	-9,0	-9,0	-	-8,0
Bruk av avsetninger	-13,6	-21,2	-40,2	-27,6
Sum finansiering	-207,7	-210,1	-164,4	-160,5
Udekket/udisponert	0,0	0,0	0,0	0,0

Årets investeringer i anleggsmidler økte med 29 % fra 2023 til 2024. Det er investert totalt 206,2 (159,5) millioner kroner (inkl mva), hvorav 69,9 (60,7) millioner kroner til gravplasser, 136,2 (98,7) millioner kroner til kirkebygg og 0,03 (0,1) millioner kroner til kirkeliv og administrasjon.

Investering kirkebygg fordeler seg med 69,3 (25,1) millioner kroner til Middelalderkirker, 36,2 (37,3) millioner kroner til nye kirkebygg, 21,8 (10,5) millioner kroner til Johanneskirken og 8,9 (25,9) millioner kroner til øvrige kirkebygg.

Gravplass

Utvidelse av Fyllingsdalen gravplass, inkludert ny navnet minnelund og byens første utendørs urnevegg har vært det største pågående prosjektet i 2024. Prosjektet slutføres i 2025.

Noe av det viktigste som er gjort dette året er forberedelse til valg av lokasjon og regulerings sak for nytt krematorium i Bergen. Utredninger viser at nytt krematorium må stå klart senest i 2030.

Navnet minnelund er et tilbud som benyttes i stadig større grad. I 2024 var 18% av alle gravlegginger i navnet minnelund. Vi har som mål å åpne en ny navnet minnelund pr år. Dette målet ble ikke nådd i 2024, da planleggingsarbeidet midlertidig ble satt på pause i 2023 som følge av nedtrekk i rammetilskuddet. Med økte bevilgninger igjen i 2024 ble arbeidet gjenopptatt, slik at det blir bygging av ny navnet minnelund på Loddefjord gravplass i 2025 og Øvsttun gravplass i 2026. I tillegg blir navnet minnelund på Nygård kirkegård utvidet med et nytt minnesmerke i 2025. Oppstart av arbeidet med minnelunden på Loddefjord gravplass ble ytterligere forsinket på grunn av lang byggesaksbehandling.

Anleggsarbeidet med ny mur langs Fjøsangerveien/Solheim gravplass var planlagt startet opp i 2024. Arbeidet med anbudsutlysning tok lenger tid enn forutsatt, slik at det først blir anleggsstart i 2025.

Rehabilitering av eksisterende gravplasser er et kontinuerlig og nødvendig arbeid for å ha nok tilgjengelige graver. I 2024 er det tilrettelagt for mange nye urnegraver på Loddefjord, Mjeldheim og Eidsvåg gravplasser samt på Bønes kirkegård og nye kistegraver på Gravdalspollen gravplass. I tillegg er det gjennomført rehabiliteringsprosjekt på Fana kirkegård og Solheim og Møllendal gravplasser. I forbindelse med tilrettelegging av graver og rehabilitering er det oppgradert en betydelig mengde med rør og avløpssystemer.

Kirkebygg

Staten etablerte i 2024 kirkebevaringsfondet og med det en «bevaringsstrategi for kulturhistorisk verdifulle kirkebygg». Staten planlegger å bruke ca 10 milliarder kroner på ivaretagelse av fredete og listeførte kirkebygg, med årlige bevilgninger på inntil 500 millioner kroner. Tildeling fra kirkebevaringsfondet forutsetter medfinansiering fra kommunen. Bergen kirkelige fellesråd har forvaltningsansvar for 20 fredede eller listeførte kirker (kulturhistorisk viktige bygg med nasjonal verdi) som er omfattet av ordningen.

Ved første tildeling i september 2024 fikk vi penger til å starte opp rehabiliteringsprosjektet i Johanneskirken og til å fullføre rehabiliteringen av Korskirken.

Sædalen kirke ble i henhold til plan innviet og tatt i bruk 3. november 2024. Menighetens visjon for prosjektet - «en kirke full av liv» - har blitt virkelighet, med et vell av ulike aktiviteter for alle aldersgrupper hele uken igjennom.

Korskirken ble gjenåpnet i desember 2024 etter å ha vært stengt i 22 måneder. Det var et sterkt ønske fra mange hold at kirken ble gjenåpnet i 2024. Det ble derfor vedtatt å forsere arbeidet i forhold til opprinnelige planer. Dette er finansiert dels med midler fra kirkebevaringsfondet, dels ved midlertidig omdisponering av investeringsfond avsatt til vedtatte prosjekter hvor arbeidet av ulike årsaker ikke er startet opp.

Rehabiliteringsarbeidene har pågått siden 2015, og kirken har i denne perioden fått nytt tak, nytt elektrisk anlegg, nytt varmeanlegg, nytt sprinkleranlegg og rehabiliterte vegger, gulv og vinduer. Kirken er universelt tilpasset og verdens største Hollenbach-orgel er rehabilitert. Den historiske kirkegården utenfor er også totalrehabilitert.

Det planlagte prosjektet i Johanneskirken er kostnadsberegnet til 333 millioner kroner og skal sluttføres i 2029. Alle tårnene skal få ny kobber, taket skal få ny skifer, store deler av mursteinen skal skiftes, kirken skal få nytt elektrisk anlegg og nytt varmeanlegg basert på bergvarme, kirken skal få universell tilrettelegging m.m. Noen oppstartvansker gjorde at investeringene i 2024 ble lavere enn revidert budsjett.

I tillegg er det gjennomført større og mindre prosjekter på en rekke kirkebygg, hvorav ulike ENØK-tiltak i flere kirker, arbeid med stabilisering av klokketårnet på Søreide kirke og nye sakristitak og vernevindu på Sandvikskirken er de største.

Finansiering

Bergen kirkelige fellesråd mottok i 2024 totalt 118,0 (86,8) millioner kroner i tilskudd til investeringer fra Bergen kommune, fordelt på rammetilskudd til henholdsvis gravplasser, kirker, middelalderkirker og Johanneskirken. Vi gleder oss over at rammetilskuddene i 2024 igjen ble øket etter kraftig kutt i 2023, men ser med bekymring på at tilskuddene igjen er kuttet med 30 millioner kroner i 2025. Dette betyr blant annet et langsommere tempo på etablering av nye navned minnelunder, samt at skallsikring av Solheim kapell og rehabilitering av Loddefjord kapell må utsettes på ubestemt tid.

Kirkebevaringsprogrammet forutsetter kommunal medfinansiering, og mye av de kommunale rammetilskuddene vil bli kanalisert til kirkebyggene som omfattes av programmet. Gjenværende midler må prioriteres til kirkebygg hvor rehabilitering er nødvendig for å unngå fare for liv og helse.

I 2024 er det inntektsført totalt 19,7 millioner kroner i tilskudd fra kirkebevaringsprogrammet. Momskompensasjon utgjør 39,5 (31,2) millioner kroner og rentekompensasjonen ble på 4,4 (2,9) millioner kroner. Øvrige tilskudd fra staten består av tilskudd fra Riksantikvar og Enova (0,2 millioner kroner). Det er solgt driftsmidler for 0,3 millioner kroner, og øvrige refusjoner utgjør 0,6 millioner kroner.

Birkeland sokn sin gjenværende avtalte andel av finansieringen av Sædalen kirke er inntektsført i 2024 (2,3 millioner kroner). Beløpet gjøres opp med en innbetaling i på 850.000 kroner i februar 2025 og deretter fortløpende innbetaling over inntil 10 år. Bjørgvin bispedømmeråd har godkjent ordningen.

I 2024 har vi videreført etablert praksis med at vedtatte, ikke påbegynte / ferdigstilte prosjekter med midler på investeringsfond får tilført deler av årets renteinntekter til delvis kompensasjon for lønns- og prisvekst, totalt 9 millioner kroner. I tillegg er det brukt netto 13,6 millioner kroner fra investeringsfond.

Driftsregnskap

(tall i parentes gjelder tilsvarende tall for 2023)

(millioner kroner)	Regnskap 2024	Revidert budsjett 2024	Opprinnelig budsjett 2024	Regnskap 2023
Driftsinntekter	-305,0	-298,8	-273,3	-298,1
Driftsutgifter	298,6	297,1	279,6	297,3
Brutto driftsresultat	-6,4	-1,7	6,3	-0,7
Netto finansinntekter/-utgifter	-11,9	-12,0	-8,0	-10,8
Resultat før disposisjoner	-18,3	-13,7	-1,7	-11,5
Bruk av ubundne og bundne fond	-	-1,4	-0,7	-1,2
Avsatt til ubundne og bundne fond	6,6	6,1	2,4	4,7
Overført til investeringsregnskapet	9,0	9,0	-	8,0
Sum avsetninger	15,6	13,7	1,7	11,5
Regnskapsmessig resultat	2,7	0,0	0,0	0,0

Driftsregnskapet viser et mindreforbruk før disposisjoner på 18,3 (11,5) millioner kroner. Av dette er 9,0 (8,0 millioner kroner) overført til investeringsregnskapet (ref. avsnittet over) og netto 6,6 (3,5) millioner kroner overført til driftsfond i henhold til budsjettvedtak. Regnskapsmessig mindreforbruk utover budsjett gjelder Kirkebyggområdet, og overføres til Disposisjonsfond kirkebygg i henhold til fastsettingsvedtak.

Inntekter

Bergen kirkelige fellesråd mottok i 2024 totalt 195,1 (191,1) millioner kroner i driftstilskudd fra Bergen kommune, hvorav rammetilskudd inkludert justering for lavere budsjettert pensjonspremie utgjør 194,3 millioner kroner. Vi har i tillegg mottatt en engangsbevilgning på 800.000 kroner, samt tilskudd til «Påskefest» med 0,2 millioner kroner.

Momskompensasjon utgjør 29,9 millioner kroner. 27,6 (27,6) millioner kroner er mottatt fra Den norske kirke. Dette gjelder lønnstilskudd til kateketer, diakoner og prostesekretær (9,7 millioner kroner), trosopplæringstilskudd (17,2 millioner kroner) og diverse tilskudd etter søknad (0,6 millioner kroner). Diverse egne inntekter utgjør 32,7 (29,1) millioner kroner. Dette omfatter blant annet festeavgifter, brukerbetaling og leieinntekter. Netto finansinntekter utgjør 11,9 (10,8) millioner kroner.

Utgifter

Av totale driftsutgifter på 298,6 (297,3) millioner kroner er 131,1 (128,4) millioner kroner benyttet til lønn og sosiale utgifter. Dette utgjør en økning på 2 % fra 2023. Årets lønnsoppgjør ga en ramme på 5,2 % fra 1. mai. Når lønnsutgiftene allikevel «kun» øker med 2 % skyldes dette først og fremst lavere pensjonsutgifter enn året før. Antall årsverk er stabilt. Kjøp av varer og tjenester utgjør 131,9 (132,4) millioner kroner, og er benyttet til løpende drift og vedlikehold av kirker og gravplasser, gravferdstjenester og administrasjon. 50 % av dette gjelder kjøp av løpende driftstjenester fra egenregiselskapet Akasia kirke og gravplass AS.

Årets utgifter til strøm ble 8,4 millioner, mot 13,0 millioner kroner i 2023. Denne gledelige utviklingen skyldes dels at strømprisene ikke ble så høye som fryktet, dels at vi nå ser effekten av de ulike ENØK-tiltakene som er iverksatt.

Netto avsetning til disposisjonsfond fordeler seg slik mellom virksomhetsområdene:

	Kirkeliv og adminis- trasjon				
		Kirkebygg	Gravplass		Sum
Merforbruk -/ mindreforbruk	- 442 960	817 297	- 12 280		362 057
Bufferfond strøm		2 000 000			2 000 000
Arv og minnegave		644 994			644 994
Krematorie			2 648 872		2 648 872
Periodisering	200 000				200 000
Fremtidig pensjonsforpliktelser menighetsfinansierte stillinger	- 65 565			-	65 565
Fremtidig pensjonsforpliktelser trosopplæringsstillingen	316 892				316 892
Sum	8 367	3 462 291	2 636 592		6 107 250
Bundet fond - trosopplæringsmidler	509 813				509 813
Sum	518 180	3 462 291	2 636 592		6 617 063

Regnskapsmessig mindreforbruk på 2,7 millioner kroner gjelder virksomhetsområdet «Kirkebygg» Totalt mindreforbruk for kirkebyggområdet er dermed 6,2 millioner kroner.

Usikkerhet knyttet til strømpriser og manglende strømsøtte har gitt behov for stram økonomistyring og redusert planlagt vedlikehold gjennom året for å kunne møte en eventuell økning i strømpriser.

Fellesrådet har vedtatt å etablere et bufferfond for strøm på 2 millioner kroner, slik at man for eksempel unngår å måtte stenge kirker på kort varsel i kuldeperioder eller ved kraftig økning av strømprisene. Det er også avsatt midler knyttet til arv og minnegave gitt til spesifikke formål med totalt 0,6 millioner kroner. Deler av mindreforbruket skyldes også utbetaling av diverse tilskudd i desember (1,1 millioner kroner) som ikke var budsjettet.

Fellesrådet har også vedtatt at inntekter fra metallgjenvinning i sin helhet skal settes på et eget disposisjonsfond knyttet til krematorievirksomheten. For 2024 utgjør dette 2,6 millioner kroner.

Kirkeliv og administrasjon

Hver uke gjennom hele året møtes mennesker i kirkene våre til seremonier og aktiviteter, konserter og kulturarrangementer, samtaler og fellesskap. Disse opplevelsene og møtene har stor betydning for enkeltmennesker og for samfunnet.

Samspillet mellom lønnede og ulønnede medarbeidere (frivillige) er et særtrekk ved Den norske kirke. De ukentlige aktivitetene som tilbys lokalt i våre 25 menigheter er helt avhengig av at frivillige stiller opp sammen med de ansatte i menigheten. Samtidig er det å gjøre frivillig arbeid noe som gir mening i hverdagen og som betyr at du får del i et fellesskap med andre. Frivillighet er derfor et viktig satsingsområde for kirken. Det er gledelig å se at antall registrerte frivillige i kirken i Bergen har økt med 14% fra 2023 og er nå på 3724, noe som er over 2019 nivå.

Over 820 000 besøkte kirkene i Bergen i 2024. Å delta på korøvelser, barneklubb, gudstjenester, eldrekafé, konserter og andre opplevelser gir læring, samhold og livsglede. Som deltaker, ansatt eller frivillig får mennesker del i et fellesskap med andre. Det er verdifullt å kjenne at en betyr noe for andre. Det bidrar til å redusere ensomhet og utenforskap, og fremmer involvering og deltakelse i samfunnet. Ca. 90.000 mennesker besøkte musikk- og kulturarrangementer i kirkene våre i 2024, mot 81 000 i 2023.

Det er viktig at vi bruker de ressursene vi har på en mest mulig effektiv måte. BKF jobber derfor systematisk og kontinuerlig med effektivisering av arbeidsprosesser knyttet til de administrative oppgavene. Dette er f.eks. knyttet til økonomi, HR, saksbehandling, frivillighetsadministrasjon og IT. I løpet av 2024 har vi slutført en nedbemanningsprosess som har resultert i 10 færre årsverk innen administrative stillinger.

Bærekraft

Bergen kirkelige fellesråd er opptatt av bærekraftsarbeid og er miljøfyrtårnsertifisert.

Fra 2016 til 2023 ble klimafotavtrykket til Bergen kirkelige fellesråd redusert med ca 32%.

Våre viktigste fokusområder i 2024 har vært reduksjon av strømforbruk, utfasing av fossilt brensel, universell tilrettelegging, avfallsreduksjon og miljøfokus i innkjøp. Det er gledelig å se at tiltakene virker, blant annet er gjennomsnittlig strømforbruk i kirkebyggene redusert med 12 % fra 2023 til 2024.

Likestilling, inkludering og mangfold

Bergen kirkelige fellesråd skal være en arbeidsplass som verdsetter mangfold og der alle har like muligheter. Likestilling- og mangfoldarbeidet skal fremme likestilling, hindre diskriminering og sikre gode arbeidsforhold for våre medarbeidere uavhengig av kjønn, etnisitet, nasjonalt opphav, språk, religion og livssyn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og alder.

Det er utarbeidet en forpliktende handlingsplan for likestilling, inkludering og mangfold som skal understøtte vårt arbeid på dette området. Av tiltak som er gjennomført i handlingsplanperioden 2023-2024 kan nevnes; opplæring i mangfoldsrekruttering, økt bruk av praksisplasser, sikre jevn kjønnsbalanse i rekrutteringsteam, samt at det er tatt i bruk mangfoldserklæring i stillingsannonser.

Bergen kirkelige fellesråd har 27 medlemmer (en velges fra menighetsrådet i hvert sokn, samt en representant fra Bergen kommune og prost/prest oppnevnt av biskopen). Fellesrådet tiltrådte 01.12.23 og består av 8 kvinner og 19 menn. I kirkevergens ledergruppe er det 4 kvinner og 3 menn. Pr 31.12.24 hadde BKF 181 ansatte, hvorav 125 kvinner og 56 menn. Den store andelen kvinner (69%) henger sammen med at det er langt flere kvinner enn menn som søker stillinger hos oss. Samtidig ser vi at en relativt stor andel deltidsstilling er med på å opprettholde denne skjevheten. Lønnsstatistikk viser at kvinner i snitt tjener 98,2 prosent av det menn tjener. Dette er en totaloversikt som ikke tar hensyn til stillingsgruppe eller alder. Det er ingen tegn til at det foreligger systematiske forskjeller i lønnsfastsetting mellom kjønnene.

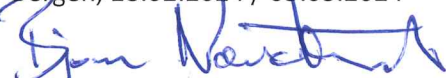
Balanse

(millioner kroner)	Regnskap 2024	Regnskap 2023
EIENDELER		
Anleggsmidler	1 608,8	1 431,8
Omløpsmidler	231,0	220,2
Sum eiendeler	1 839,8	1 652,0
EGENKAPITAL OG GJELD		
EGENKAPITAL		
Kapitalkonto	-1 608,8	-1 431,8
Investeringsfond	-117,5	-131,2
Disposisjonsfond	-50,1	-43,5
Regnskapsmessig mindreforbruk	-2,7	
Sum egenkapital	-1 779,2	-1 606,4
GJELD		
Kortsiktig gjeld	-60,6	-45,6
Sum egenkapital og gjeld	-1 839,8	-1 652,0

BKF har en svært tilfredsstillende likviditet. Dette har først og fremst sammenheng med midler på investeringsfond som er bundet opp til vedtatte prosjekter, samt kommende store prosjekter hvor det er behov for å sette av midler over flere år før prosjektene kan settes i gang. Et eksempel på dette er Sædalen kirke, hvor Bergen kommune bevilget midler i perioden 2016 til 2019, mens kirken ble åpnet i desember 2024.

Investeringsfondene utgjør netto totalt 117,5 millioner kroner. 120,0 millioner kroner er avsatt til prosjekter som av ulike årsaker fortsatt ikke er sluttført / igangsatt. Som nevnt i avsnittet om «Investeringsregnskap» ble arbeidet med Korskirken forsert og delvis midlertidig finansiert av midler avsatt til andre formål. Totalt utgjør dette 18,2 millioner kroner. Disposisjonsfondene utgjør 50,1 millioner kroner, hvorav 15,9 millioner kroner gjennom fastsettingsvedtak i fellesrådet er avsatt til bestemte formål. «Frie» disposisjonsfond utgjør 11 % av årets totale driftsinntekter.

Bergen, 18.02.2024 / 05.03.2024

Bjørn Norstrand
Leder Bergen kirkelige fellesråd

Mette Svanes
Kirkeverge